

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/4 6. uri popoldne.

Štev. 222.

V Ljubljani, v četrtek 27. septembra 1888.

Letnik XVI.

Vabilo na naročbo.

Bliža se zadnje četrletje: gospode naročnike prosimo torej najuljudneje, da brzo blagovolé ponoviti svojo naročnino; one gospode, ki so zaostali z naročnino, opomnimo, da skoraj poravnajo svoj dolg; vse pa, ki še niso naši naročniki, vabimo, da bi nas počastiti izvolili v obilni meri s svojimi naročili. Stvar, za katero se borimo, je sveta, — vredna žrtve vsakega slovenskega rodoljuba. „SLOVENEK“ se bode neustrašeno potegoval tudi za naprej za svetinje milega nam naroda, — na versko-narodni podlagi.

„SLOVENEK“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred

velja za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejemán:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računí 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dóbi še-le z duem naročbe.

Novim naročnikom moremo postreči še z vsemi izišlimi številkami. „DOMOLJUBA“.

Vredništvo in opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Deželni zbor kranjski.

(Šesta seja, dne 27. septembra.)

Deželni glavar dr. Poklukar otvori ob 1/2 11. uri dopoldne sejo ter se najprej prečíta in potrdi zadnji zapisnik.

Po razdelitvi došlih vlog se po navétu poslanca Pfeiferja prečíta prošnja posestnikov občine Vinice, da bi se oglasila (Anmeldungen) za prosto kuhanje žganja iz sliv, drož itd. vlagala pri županstvih, ki bi jih zbirala, potem pa izročevala c. kr. finančni straži.

Poslanec baronu Zojzu se dovoli 14dneven dopust, potem se poročilo deželnega odbora o štututu in programu za vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu izroči upravnemu odseku. Finančnemu odseku pa se izroči:

- a) Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži načrt zakonu, kateri prenáreja § 2. zakona dné 18. decembra 1874. l., dež. zak. št. 1, l. 1875., o uredbi doneskov od zapuščin k normalno-šolskemu zakladu;
- b) poročilo deželnega odbora o tem, da se v deželni prisilni delavnici v Ljubljani ustanovi služba duhovnika;
- c) poročilo deželnega odbora o izvršitvi sklepov zadevajočih konvertovanje kranjskega zemljiško-odveznega dolga v novo deželno posojilo.

Poslanec Murnik na to poroča o štututu za cesarja Franc Josipa I. deželne hiralske ustanove, ter v imenu upravnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklène:

1. Štutut o cesarja Franc Josipa I. deželnih ustanovah za hiralnice na Kranjskem se potrjuje.
2. Deželnemu odboru se naroča, da občinam naznani štutut in ustanovitev ustanov.
3. Deželnemu odboru je skrbeti, da se podelitev ustanov primerno razglašá.

Uvod in § 1. dotičnega štututa se brez ugovora potrdita; pri § 2. pa želi baron Švegelj bolj natančne določbe gledé občin, ki imajo pravico do teh ustanov. Vsled tega se seja za nekoliko časa pretrga, da se upravni odsek dogovori o tej zadevi. Ob 1/4 12. uri se seja zopet prične in obvelja § 2. soglasno po novem predlogu upravnega odseka, po katerem se glási:

„§ 2. Do teh ustanov imajo pravico tiste občine dežele Kranjske, katere imajo za oskrbovanje ubožcev razmerno najtežja bremena.“

Drugi paragrafi obveljajo brez ugovora in brez

premembe. Ravno tako obvelja gori omenjeni 2. predlog upravnega odseka.

Pri tretjem predlogu predlaga poslanec dr. Papež, naj se glási:

„Deželnemu odboru je skrbeti, da se primerno razglašá, katere ustanove se imajo podeliti in katere so se podelile.“

Pri glasovanju se ta prememba kot nepotrebna odkloni, ter se sprejme tretji navét po predlogu upravnega odseka, pač pa se po navétu poslanca Kluna popravi nemški tekst in spravi v soglasje s slovenskim. Štutut se sedaj glási:

Štutut o cesarja Franc Josipa I. deželnih hiralskih ustanovah na Kranjskem.

Deželni zbor vojvodine Kranjske je v XVII. seji dne 23. januarija leta 1888. sklenil v spomin 40letnega vladanja Njega c. in kr. Apostolskega veličanstva cesarja Franc Josipa I.:

„V hvaležni spomin 40letnega osrečujočega vladanja Njega veličanstva cesarja Franc Josipa I. ustanovlja dežela Kranjska v podporo onemoglim ubožcem glavnico v znesku 20.000 gld.“

Obresti te glavnice je razdeliti v osem letnih ustanov po 50 gld. in dvajset letnih ustanov po 30 gld.

Te ustanove oddaje deželni odbor občinam kranjske dežele, katere imajo v dotičnem času za oskrbo ubožcev najtežja bremena.

Ustanove se ne izplačujejo ubožcem na roke, temveč po občinskem predstojništvu onim osebám, ki prevzamejo svoti ustanove primerno oskrbovanje ubožca.“

Ta sklep blagovolilo je Njega c. in kr. Apostolsko veličanstvo z Najvišjim odločilom od dne 6. julija 1888. l. vzeti z zadovoljstvom na Najvišje znanje ter najmilostiveje dovoliti, da se ta deželna ustanova smé imenovati po Najvišjem imenu.

Na podlagi rečenega deželno-zborskega sklepa izdaje se naslednji štutut:

§ 1. Te ustanove se imenujejo: „Cesarja Franc Josipa I. deželne hiralske ustanove“ in dobé veljavo z 2. dnem decembra 1888. l., katerega dne praznuje Njega c. in kr. Apostolsko veličanstvo cesar Franc Josip I. 40letnico svojega vladanja.

LISTEK.

Dva dni v Benetkah.

III.

5. septembra.

Zadnja železnična postaja na suhem je Mestre. Od tukaj krene glavna cesta proti Padovi in dalje v srce Italije — velikanski most, 3600 metrov dolg, pa drži v Benetke. Most počiva na 222 oblokih in dveh večjih, dobro utrjenih podslombah. Dodelali so ga pod avstrijsko vlado l. 1845. po velikem trudu in silnih troških. Na levo stran varuje mesto v močvirji ležeča trdnjava Malghera, ki je toliko prizadela za beneške vstaje l. 1849. oblegajočim našim vojakom. Ozmimo se hipec nazaj v zgodovino tega burnega leta!

Takozvani „patriotje“ laški so zahtevali vojsko z Avstrijo „ad ogni prezzo“ (po vsaki ceni). Ni se je ustrašila junaška naša armada, katero je vodil 82 let stari, izkušeni maršal „oče Radecki“. Na široki ravnini pri Novari se vname krvava bitka in

končá z eno najslavnejših zmag, kar si jih je kedaj priborila avstrijska armada. Sardinski kralj Karol Albert jo je, kakor nekdanj Napoleon iz Ruskega, v revnem voziču popihal z bojišča in hitel na francosko zemljo.

Po tej bitki, ki je z zlatimi črkami zabelježena v zgodovini avstrijske vojne, je bila vsa pod Avstrijo spadajoča laška zemlja razven Benetk zopet v roki pravega gospodarja. V Benetkah pa so uporniki oklieali samovlado in za predsednika izvolili Manina z neomejeno oblastjo. Oddelek avstrijske vojne se je utaboril mestu nasproti, ob enem pa so vojne ladije neprenehoma krožile po morji in branile, da ni mesto dobivalo živeža in druge podpore od zunaj.

Ker je bil vsak poziv, naj se Benečanje podajo, brez uspeha, so začeli naši vojaki mesto oblegati in delati nasipe za baterije. Nepopisno težavno je bilo to delo. Do vratu so stali vojaki v vodi, stavljačó tu in tam podlago mali trdnjavici, kjer bi mogli nastaviti par topov in streljati v mesto. Mnogopot jim je po noči voda razdrila vse to, kar so po dnevu z največjim trudom sestavili. Marsikateri vojak je ondi pustil življenje, zadet od so-

vražne kroglje ali pa vsled mrzlice, ki je domá v močvirnih lokvah beneških. Obleganje pa je vendar toliko napredovalo, da so 24. maja l. 1849. začeli streljati na trdnjavo Malghero. 60.000 bomb so vrgli čez. Srčno so se branili Italijani. Ko pa je v zrak zletela zaloga smodnika, in družega iz mesta zaradi naših topov niso mogli dobiti, so branitelji neko noč kar izginili iz trdnjave. Tako so se naši od dne do dne polagoma bližali mestu.

V mestu samem je začela divjati strašna lakota, ker od nobene strani živež ni mogel v mesto. Mesa pa vina za drag denar ni bilo dobiti. Poslednjič še polenta, ki je glavni živež prostega meščana, izostane. Da, še celó pitne vode je zmanjkalo. Nevarne bolezni, kakor vročnica in kolera se vgnezdijo med ljudstvom. Vsak dan je umrlo povprek okoli 200 ljudi v obleganem mestu. Pa vendar se še sedaj niso hoteli ukloniti. Imeli so predsednika republike Manina za nekakega Mesijo, ki jih bode gotovo rešil iz hude, z vsakim dnevom rastoče stiske. Na več krajih so delali nove trdnjave in celó nekaj oblokov velikanskega mosta razrušili. Oblegajoči vojni oddelki so pa čedalje huje

§ 2. Do teh ustanov imajo pravico tiste občine dežele Kranjske, katere imajo za oskrbovanje ubožcev razmerno najtežja bremena.

§ 3. Občine, katere prosijo za te ustanove, morajo izkazati število ubožcev, katere jim je preskrbovati, v to potrebne troške in v ta namen uporabne dohodke.

§ 4. Ustanove se podeljujejo občinam praviloma za eno leto. Vendar pa se sme občini podaljšati užitek za eno ali več let, ako v zmislu §§ 2. in 3. dokaže daljno pravico do ustanove.

§ 5. Ustanove izplačujejo se v dveh enakih poluletnih obrokih dne 2. junija in 2. decembra dotičnemu županstvu, katero jih oddaja onim osebam ali zavodom, ki so prevzeli svoti ustanove primerno oskrbovanje ubožca.

§ 6. Pravica podeljevati ustanove pristoji dež. odboru kranjskemu. (Konec prih.)

Svetovaclavski praznik in „Matica šolska“.

V Pragi, dne 25. sept.

V petek, v praznik sv. Václava, mučenika in varuha češke zemlje, boče osem let, ko se je združil zbor rodoljubnih mož v obrambo dragega jezika rodnega z ustanovljenjem „Osrednje Matice šolske“, te varne gradbe narodnosti češke, koja je ljud nazivljajal polnim pravom najprvo narodno delo.

Kot odprta knjiga in vsakemu jasna leži pred celim narodom plodonosna delavnost „Osrednje Matice šolske“. Doslej je 11 šol njenih prešlo v javno upravo, dalje vzdržuje sama 28 občinskih šol, 30 oskrbovalnic ali materinskih šol, dve gimnaziji in vedno deli podpore mnogim drugim šolskim ustanovam, in s tem izpolnjuje iz izvršuje plemenito in požrtvovalno voljo naroda, koji je takoj v prvem trenotji, ko je bil poklican od ustanovnikov „Matice“ na pomoč, pojmlil, da tu gré za zelo važno stvar: za ohranjenje narodnosti češke v namešanih krajih, kjer so češkemu ljudu hoteli siloma izruvatí materinski jezik.

Zaradi tega je narod tudi prinašal tako radovoljno svoje darove na domovinski žrtvenik, zaradi tega je pojmlil, da je vsaj na tem polji kulturne in narodne borbe na stališči „Osrednje Matice šolske“ sveta dolžnost Čehov, ohraniti složnost; zaradi tega so tako naklonjena vsa rodoljubna češka srca, vse misli češke tako goreče „Šolski Matici“. — Plemenita setev prinaša krasen sad. Ne samo znatno število šol, na kojih poučuje mnogobrojni zbor 180 učiteljev in vzgojiteljic, ki žrtvujejo moči svoje, temveč močno narodno gibanje, koje je navstalo povsodi, kamor je „Matica šolska“ delovanje svoje naperila in kjer je „Matica“ kljub ponemčevalnim šolam založila i svoje učilnice, so pač jasen dokaz, da je bila ta ideja krasna, srečna in da narodu gré vsa čast, ki jo je tudi vresničil tako brzo.

Zaradi tega se odbor „Osrednje Matice šolske“ zopet obrača zaupljivo k narodu povodom praznika sv. Václava in ga pozivlje k novim žrtvam tem iskreneje, čim bolj se širi delokrožje „Matice“, čim bolj raste njeni troški. Pred vsem pa potrebuje „Matica“ izdatne podpore zaradi zgradjenja gimnazije v Opavi za brate Žlezake in severne Moravane, podjetje, koje zahteva tudi izvanrednih sredstev.

pritskali na mesto. V začetku julija se je od vseh strani pričelo streljanje na Benetke. Vedno še je bilo 3000 sežnjevalcev dalje do mesta, kateri tedanja topniška tehnika ni bila kos. Naravnost niso smeli meriti v mesto, ker bi nobena kroglja ne bila priletela do tje, ampak streljali so napošev visoko v zrak, da je projektil doli leteč tresčil na dotični kraj. Zanimiva je bila tudi poskušnja naših topničarjev, s pomočjo zrakoplava metati bombe v Benetke. Zaradi neukretnosti teh zračnih ladij se poskušnja ni obnesla. Tri tedne so neprenehoma gromeli topovi. Benečanje so morali zapustiti vnanje mestne oddelke in se bolj v središči zbirati. Vsled tega so se še bolj množile bolezni in druge težave. Pa vendar bi se bili meščanje še upirali, če jih ne bi bil ukrotil drugi sovražnik, bujši kot vojska in bolezen, srditi glad.

17. avgusta so se pogajali avstrijski generali z beneškimi zastopniki v Mestre zastran kapitulacije in 24. avgusta se je mesto vdalo. Radecki je jako usmiljene pogoje stavil in zahteval samó, da mora 40 najbolj zagrizenih rogoviležev precej mesto zapustiti. Vsem drugim se je milostno odpustilo.

Dotični poziv pozivlje k plemeniti borbi pod ono bandero svetovaclavsko, koja je Čeh še vselej visoko držal, kedarkoli je pretila domovini kaka nevarnost in kedarkoli je bilo treba odbiti naskok, namerjen zoper živelj naroda našega.

Odboru „Matice šolske“ so znane vse težave, s kojimi se je v tej dobi gospodarske krize boriti vsem stanovom naroda, in vsa bremena, koja ima prepašati narod, vendar se odbor nada, da boče ljubezen do domovine tako silna, da boče vse premagala.

„Navstal nam je — pravi dr. Rieger v dotičnem pozivu — praznik sv. Václava, varuha zemlje češke, koji je narod naš od nekaj v vseh bojih smatral za svojega varuha in kojemu na čast je nazival i jezik svoj svetovaclavskim. Zaradi tega pod tem gaslom svojih prednikov i v tem boji za jezik pozivljemo četrtič posamezne narodnjake, vsa društva in rodoljubne družbe, prosimo dalje naše občine in samoupravne korporacije, založna in obrtna podjetja, pozivljemo vsacega, ki sluje Čehom in noče biti mrtev ud naroda, da bi vstopil v veliko kolo danieljev v hramu očetnjave in prinesel bogat svetovaclavski dar!

Dokažimo dejanjski, da je znova oživil v polni moči narod naš in da se je uresničilo, česar je prosil patron Čehov, zvest služabnik naroda, Bohuslav Balbin, čegar 200 letni spomin smrti njegove baš te dni pripada, zdihujoč iz globin svoje pobožne duše iskreno rekoč: „O sveti Václav, varuj pogina nas in bodočnje!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. septembra.

Notranje dežele.

Drugi splošnji avstrijski katoliški shod na Dunaji se bo vršil dne 26. do 29. novembra. V ta namen so že najeti prostori, tako zvana veliki in mali „Musikvereinssaal“. Odseki bodo svoja dela že začetkom oktobra izročili osrednjemu vodstvu. Pozivi k temu shodu natisnili se bodo po vseh katoliških listih.

V eni zadnjih sej **češkega deželnega zbora** je izročil nemški poslanec vitez Streeruwitz, akoravno je član abstinence stranke, prošnjo občine Wilkischen za podporo zaradi elementarnih nezdod. Iz tega je razvidno, da niti nemško prebivalstvo niti nemški poslanci ne morejo dosledno izvršiti abstinence, in da nemško prebivalstvo ni še izgubilo zaupanja do deželnega zbora, ker bi se sicer posredovanjem svojih zastopnikov ne obračalo s prošnjami do njega.

Hrvatski sabor se bo sešel dne 4. novembra. Ali se mu bo predložilo poročilo regnikolarne deputacije, ni še znano.

Tiszovo ministerstvo je že davnej prekorailo vrhunec svojega vpliva. V budimpeštanskem 4. okraji, kjer se je nekaj „per acclamationem“ poslancem volil Deak in kjer je bil zadnji poslanec minister Trefort, propadel je vladni kandidat z 68 glasovi. Ta izid je jako poparil vladne kroge.

Vnanje države.

„Pester Lloyd“ skuša opravičiti okrožnico Krištićevo **srbskim** okrožnim predstojnikom s tem, da bi se bili ti predstojniki kmalu vdali „ščuvanjem agitatorjev“, s tem pa ravno priznava topli zagovornik „velikega državnika“, da se sedanja vlada niti ne more zanašati na svoje uradnike in da mora ali pasti, ali pa formalno proglasiti že dejanjsko obsedno stanje.

30. avgusta je sivolasi maršal praznoval slavnosten vhod v premagane Benetke. Groza je obletela naše vojake, ko so prišli v mesto in videli izstradano ljudstvo. Glada umirajoči so ležali ljudje po večjih trgih skupaj in stegovali medle roke proti vojakom proseč skorje kruha. Najstarejši vojaki, ki so v vojski marsikaj poskusili, niso mogli ustavljati solza sočutja in usmiljenja, ko so videli te koščene obraze, in delili so ž njimi borni komis in drugo pičlo hrano.

Po tem ovinku se vrnimo zopet nazaj na ogromni most in se prepeljimo v mesto samo. Komaj smo stopili z voza, so nas že obsuli služabniki raznih hotelov in ponujali nam prijazno svojo strežbo. Najeli smo dve gondoli, za vsake štiri osebe po eno, in peljali se skozi veliki kanal (canale grande), ki se v dvojni kljuki vije skozi mesto, in kanal „giudecca“ do svojega hotela pri „Sandwirth-u“ ter na slovanskem nabrežji („riva degli Schiavoni“) stopili na suho. Bili smo v staroslavni Veneciji.

„Standard“ je izvedel, da so vse vesti, po kojih namerava Stambulov proglasiti neodvisnost **Bolgarije**, izmišljene in da so jih razširili med svet ruski zunaj Bolgarije bivajoči krogi. — Priac Ferdinand je po vajah s posebnim prikazom jako pohvalil vojake zaradi izvrstne izvežbanosti v streljanji in vstrajnosti pri maširanji, ob enem pa je izrazil nado, da ne bodo nikedar pozabili dolžnostij, koje jim nalaga služba nasproti domovini in prestolu.

Dobro poučeni **ruski** krogi trdijo, da bo jako iznenadilo imenovanje novega generalnega gubernatorja za Kijev. Vsi Ignatjevi poskusi, da bi dobil to službo, so se ponesrečili. — „Novoje Vremnja“ objavlja dopis z Dunaja, da je prosila deputacija bosanskih izseljencev turškega sultana, naj prožene Avstrijane iz Bosne in Ercegovine, ali pa naj dovoli, da se tamošnji mohamedani vzdignejo zoper Avstrijo. Sultan tega ni dovolil. — Ta dopis brž ko ne še videl ni Dunaja, marveč je le domače delo ruskega časnikarja, ki je hotel po vzgledu svojih tovarišev hujskati zoper Avstrijo.

„Moniteur de Rome“ objavlja brzovajko iz Rima, v koji se spravlja potovanje **pruskega** poslanika pri **Vatikanu** v zvezo z rimskim vprašanjem. „Videli bomo“, pravi list, „kakov izid ima potovanje pl. Schlözerja v Friedrichsruhe in v koliko se bo oziral državni kancelar na trjatev katolikov.“ Označiven je dostavek, da bo ostala pravica papeževa ista, ali pride Viljem II. v Rim ali ne.

Nemški zavezni svet je imel včeraj svojo sejo, v koji se je razpravljala tudi točka: Sklepanje o predlogih Prusije in Hamburga zoper novo proglasitev „malega obsednega stanja“. — Ves trud poluradnega časopisja ne more ovreči mnenja, da je dnevnik cesarja Friderika pristen. Celó „Nat.-Ztg.“ mora priznati, da je zapiske v glavni stvari res pisal prestolonaslednik Friderik. Kakor se za-trjuje z zelo verojetne strani, izpustilo se je iz dnevnika marsikaj iz razlogov diskrecije, toda to, kar je objavila „D. R.“, je pisala Friderikova roka.

Francoski poročevalec za vojni proračun, Merillon, se je posvetoval z ministrom Freycinetom, kojemu je naznanil, da upa ž njim doseči nove prišeditve. Freycinet je neki sklenil, da ne bo pustil skrečiti vojnega proračuna. — Shod katoliških delavcev v Aurillacu se je zaključil dne 21. t. m. V zadnji seji se je sklenilo sestaviti odbor iz duhovniških in posvetnih členov, kojemu nalog bo sodnijski postopati zoper vse liste, ki razširjajo laži in obrekovanja zoper duhovnike. Z veliko navdušenostjo se je sprejela resolucija na korist posvetnemu oblastvu papeževemu v zvezi z željo, naj se ustanovi akcijski odbor, ki bo skrbel za to, da se postavi Francija na čelo vsem onim narodom, koji se potezajo za posvetno oblast sv. Očeta.

Rumunska vlada je z ozirom na bodoče volitve proglasila svoj vspered, ki obsega jako lepe obljube: zboljšanje gospodarstvenega položaja, presosno uprave z razdelitvijo dežele v generalna poglavarstva, neodstavljalnost sodnikov, razdelitev zemljišč mej kmete, postavo o zavarovanji delavcev zoper nezgode itd. Vspored, žal, molči o tem, koliko teh točk bo slučajno vlada v resnici izvršila.

Iz **Sudana** dohajajo tužna poročila. Madijevci so spravili Suakim v večjo zadrego, kakor sploh kedaj, ker imajo topove, s kojimi streljajo na trdnjave. Prebivalstvo suakimsko dobiva vsled tega le z veliko nevarnostjo vodo iz vodnjakov, ki leže zunaj mesta. Tudi ob Nilu se vrše boji. V Suakim sta odpluli dve angleški ladiji; v pomnožitev tamošnje posadke je nemudoma odšel tudi jeden egiptovski polk.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, 24. septembra. Bliža se zopet dan sv. Václava, varuha češke zemlje, in vršile se bodo tu zopet razne slavnosti, kajti v teh dneh privre naroda iz Češke, Morave in Silezije 30.000—40.000 duš. V dneh svetovaclavskih vrši se tu shod kmetovalcev iz vseh treh dežel, in sicer na zofijskem otoku, kjer boče govoril slavnostni govor državni poslanec g. K. Adamek. Iz pražke okolice in bližnjih okrajev pripeljejo se „družičke“ na okrašenih vozovih v mesto; iz oddaljenih okrajev pa v lepih, pisanih narodnih nošah, kjer se je taka še ohranila. Ta slavnost, kot prva manifestacija kmestka, postane splošen shod iz vseh končin češke korone. Čisti dobiček tega shoda namenjen je „Osrednji šolski Matici“. Sploh pa o slednjem narodnem društvu, koje so ustanovili rodoljubni možje pred 8 leti, izpregovorim obsirneje ob drugi priliki.

A tudi „Sokol“ pražki pozivlje zastopnike sokolskih društev in zvez v dan sv. Václava v Prago k posvetovanju o ustanovitvi sokolskega zaveza, koji ima spojiti dosedanje sokolske družbe v jedno veliko društvo: „obče sokolsko“ (sokolsko občino). Pri tej priliki se boče tudi ukrepalo o prihodnjem skupnem izletu v Pariz k veliki mednarodni slavnosti gimnastični in o izpremehi sokolskega kroja.

Na izpraznjeno mesto kanonika pri kolegijatnem kapitelju na kraljevem Vyšegradu bil je predvčeranjem izvoljen veleč. gosp. Ed. Brynych, profesor

pastorale, pedagogike in metodike na semenišči v Kraljevem Gradcu, častni konzistor, svetnik in znani pisatelj katoliški.

Da napredujemo tudi pri zavodih naših, podpiranih in vzdrževanih z deželniimi novci, je dokaz naš konservatorij za godbo in glasbo; na tem zavodu, dasi deželni, bil je učni jezik povsem nemški. Društvo „Narodnega gledališča“ predložilo je po g. dr. F. L. Riegru državnemu zboru prošnjo, da se na tem ustavu vpelje jezikovna ravnopravnost. Podpore je doslej ustav dobival 11.000 gld., a tudi prihodnja češka akademija ved in umetnosti prejela je od mestne hranilnice v Chrudimu velik dar 1000 gld. Dalje je deželni zbor dovolil v jedni zadnjih sej 25.000 gld. za ceste in mostove, koje je zadnja povodenj porušila; 10.000 gld. češkemu muzeju, obrtnemu muzeju v Plzni in Liberci pa po 4000 gld. itd.

Povem naj še tu, da je obrtnih in trgovinskih šol na Češkem vkupe 167, in je te šole v minolem letu obiskovalo 18.755 dijakov, in vspehi so bili povsem povoljni. Deželno-zborna komisija sklenila je torej predlagati deželnemu zboru, da dovoli za prihodnje leto tem šolam podpore 40.000 gld.

Cerkev sv. Jurija na Hradčanih je v poslednjih letih v takem opasnem stanju, da se je bati celó kake nesreče. Poročilo deželnega odbora pravi, da je vlada pripravljena pomoči v to svrhu s svoto 23.500 gld., da le tudi dežela češka in kralj. stolno mesto Praga dovolita primeren znesek. Vsi izdatki iznašali bi 42.000 gld., torej nedostaje še znesek 18.500 gld., koje nagradi Praga in dežela, kajti hram sv. Jurija ima gledé umetelnosti in verstva znamenit pomen za Čehe. Vnanjost tega sv. hrama je zlasti napadna po svojih, daleč pozorujočih belih zvonikih, koja sta leta 1541 s hramom vred mnogo trpela vsled požara. Cerkev sv. Jurija na Hradčanih v Pragi je razun cerkve sv. Klemena na Levém Gradcu in porušene cerkve Matere Božje na Hradčanih tretja najstara cerkev na Češkem. Vratislav I. založil je to cerkev leta 912 in bil tudi ondi pokopan leta 926; pozneje sta bila ondi pokopana blagoslavna mučenica Ludmila in Boleslav II. Leta 973 postavil je Boleslav II. tik cerkve tudi samostan benediktinek, sestra njegova Mláda (Miláda) je bila samostanu prva opatinja.

Leta 1142 so vojniki Konrada iz Znojma cerkev in samostan podrli, toda leta 1158 do 1173 bila je cerkev zopet znova zgrajena. Karol IV. je bil tej cerkvi velik dobrotnik in je založil zanjo velike beneficije. V husitskih vojskah oropan je bil hram vsega bogastva, dasi sta mu bila poznejša vladarja Vladislav II. in Rudolf II. posebna varuha. Cerkev sv. Jurija ostane pa v umeteljskem in verskem oziru povestnice češke velevažen spomenik obokanega in stebričkastega sloga, in sveta dolžnost dežele je, da se ta sveti spomenik slavne minulosti ohrani bodočnosti.

Z Notranjskega, dné 23. septembra. (Gozdno-varstvena naredba.) C. kr. okrajno glavarstvo v Logatci je po nasvetu c. kr. gozdno-nadzornega adjunkta na podlagi §§ 6. in 7. gozdne postave z dné 3. decembra 1852, št. 250. državnega zakonika, na podlagi §§ 6., 9. in 10. ministerske naredbe z dné 3. julija 1873, št. 39. državnega zakonika, in na podlagi oznanila c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dné 9. oktobra 1874, št. 30. deželnega zakonika, izpoznalo za pravo in ravnokar izdalo nastopno gozdno-varstveno naredbo:

1. Gozdi, ležeči na pogorji Snežnika in Račne Gore v davčnem okraji ložkem, katere našteva priloženi, po posestnikih urejeni izkaz in kateri merijo skupaj 4727-43 katastralnih oral, imajo se vsekdar ohraniti kot visokoplodni gozd, iz katere se smé po naslednjih predpisih les sekati samo prebiroma, tako, da nikjer ne nastanejo znatne, nove goljave. — Do golega sekati je na vsak način prepovedano.

2. Iglenato drevje (smreke, hoje, borovci, mesesni itd.), ki nima vsaj 32 cm v premeru, in listnato drevje (hrasti, bukve, javori itd.), ki nima vsaj 26 cm v premeru, ne smé se sekati, razven če je poškodovano ali če raste v taki goščavi, da ni pričakovati, da bi kedaj vspešno dorastlo. Stare, štoraste bukve, katere s svojimi vejami veliko gozdnih tal pokrivajo in na ta način mladi naraščaj zavirajo, imajo se polagoma iz gozda izpraviti. Goščave trebiti sméjo se le tako, da se slabejša in v rasti zatrta debela posekajo, kajti lepo razvita in zdrava drevesa hraniti se imajo za semence, kateri se le sméjo sekati, ako se na dotičnem prostoru nahajajo v preobilnem številu.

3. Na vsakem oralu mora se ohraniti najmanj po 30 primerno razdeljenih semencev toliko časa, dokler se ne zaraste dovolj gost, bujen in več let star novi naraščaj po celem oralu.

4. Sekati se smé samo od 1. oktobra do 1. maja vsakega leta. Posekani les se smé v gozdu obdelovati še tekom meseca maja. Do 1. junija vsakega leta mora biti gozd osnažen, t. j. posekani les in njega odpadki (n. pr. veje, vrhovi in trske) morajo biti iz gozda odpravljeni ali vsaj na kupe znešeni, zato da ne ustavljajo rasti mlademu gozdu. Kjer se odpadki zažigajo, mora se za to izbrati popolnoma varen prostor. Kjer se posekani les ne more o pravem času iz gozda izvoziti, mora se vsaj ogoliti, da smé ležati čez poletje v gozdu. Navedeni obroki za sekanje in izvažanje veljajo za vse gozde s sledečimi izjemami: a) Opravičenci iz Starega Trga se gledé svojih parcel št. 1936/3, 1936/52 in 1936/53 davčne občine Nadlesek za ona leta, v katerih jim dolge povodnji branijo dospeti v svoje gozde, oprosté predpisanih obrokov. Pod istim pogojem oprosté se teh obrokov opravičenci iz Podcerkve gledé svojih v davčni občini Dane ležečih parcel šte. 1668/2, 1668/12, 1784/23, 1784/28 in opravičenci iz Nadleska gledé svojih v davčni občini Nadlesek ležečih parcel št. 1936/2 in 1937; b) posestnikom iz Starega Trga se gledé parcel št. 329/2 davčne občine Poljane in posestnikom iz Podgore gledé ravno tam ležeče parcele št. 329/3 stavi obrok za sekanje od 1. oktobra do 15. maja in za snaženje gozda od 15. maja do 15. junija vsakega leta.

5. Mah kositi, steljo grabiti in živino po teh gozdih pasti je vsakemu prepovedano. Kópe za pridelovanje oglja in apna sméjo se postavljati le na takih prostorih, kjer se gozd po njih ne poškoduje.

6. Stare goljave in preredki gozdni deli se imajo tekom enega leta zasaditi. Ti nasadi se imajo vsako leto toliko časa popravljati in dopolnjevati, dokler ni pogozdenje zagotovljeno. Gozdni plevel in nekoristno grmovje ima se vedno iztrebljevati, ako niso krajevne razmere take, da edino grmovje ohranjuje gozdna tla rodovitna.

7. Za zastopanje teženj gozdnih lastnikov izvoliti se ima en skupni, oziroma več posameznih gozdnih odborov, katerih število in sestava se bude določila v sporazumljenji s posestniki in strokovnjaki, kadar stopi ta naredba v pravno moč.

8. Za nadzorovanje vseh v izkazu naštetih gozdov nastaviti imajo vsi vdeleženi gozdni odbori na skupne troške gozdnih lastnikov enega izprašanega gozdarja, kateremu se imajo podrediti trije gozdni čuvaji, ki ne bodo opravljali svoje gozdno-varstvene službe le kot postranske. Sedanji gozdni čuvaji se imajo potem odstraniti vsi.

9. Gozdar ima biti enakopraven član vseh gozdnih odborov in ob enem tehnični voditelj in nadzornik vsega gozdnega gospodarstva, odgovoren tukajšnjemu c. kr. okrajnemu glavarstvu.

10. Gozdni odbor v sporazumljenji z gozdarjem odločuje v zmislu te naredbe zlasti v sledečih vprašanjih: a) kako naj se trebijo goščave; b) kateri les naj se za sekanje z gozdnim kladivom odkaže; c) kje se sméjo staviti kópe; d) katera leta sméjo veljati izjeme gori omenjene pod točko 4. a); e) kje se smé posekani les izjemoma ogoljen pustiti v gozdu čez poletje. V dvomljivih slučajih obrniti se ima gozdni odbor tu sem.

11. Kdor v svojem gozdu namerava sekati, trebiti, kópe delati itd., oglasiti mora to pravočasno pri gozdnem odboru in pri gozdarji.

12. Drevje, ki ni zaznamovano z gozdnim kladivom, ne smé se sekati. To izkazovanje vršiti se ima vselej v navzočnosti enega gozdnega odbornika, po navodu izprašanega gozdarja. Za samo trebljenje ni treba zaznamovanja z gozdnim kladivom, isto se ima pa vršiti po navodu gozdarja.

13. Kdor poseka posamezna debela, ki mu niso bila odkazana z gozdnim kladivom, plača za vsako deblo pod mero, določeno v točki 2., tri goldinarje, za vsako deblo nad to mero, pa dva goldinarja kazni.

14. Prestopki te naredbe kaznovali se bodo po gozdni postavi z dné 3. decembra 1852, št. 250 drž. zak., oziroma po ministerski naredbi z dné 30. septembra 1857, št. 198. drž. zak.

15. Kazenski zneski uporabiti se imajo za pokritje troškov gozdnega nadzorstva.

16. Proti tej naredbi je prosta pritožba do visoke c. kr. deželne vlade tekom 14 dni po vročitvi.

(Konec prih.)

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) daroval je šolski občini v Babnem Polji na Notranjskem sto goldinarjev za zidanje šole.

(Iz štajerskega deželnega zbora.) V včerajšnji seji se je vzelo na znanje poročilo deželnega odbora, da se bo še letos zgradil most čez Dravo pri Ormoži, za koji je prevzela Štajerska donesek 9000 gld., ostalih 12.000 gld. pa Hrvatska. Poslanec Rađej je poročal o zakonodajstvenem delovanji deželnega odbora gledé lovstva. Pri tem se je oglasil poslanec Vošnjak ter izrazil svoje obžalovanje, da se vlada gledé povračila škod po divjačini še vedno ni približala stališču kmetskega, sadje- in vinorejskega prebivalstva. Splošnja želja ljudstva je ta, da se čim preje odpravijo nedostatki gledé povračil. (Odobranje.) V istem smislu sta govorila še dva nemška poslanca, potem pa se je sprejel Vošnjakov predlog: Deželnemu odboru se naroča, da nadaljuje svoje delovanje gledé predruženja lovstvenega zakonodajstva v smislu prejšnjeletnih deželnozbornih predlogov ter o tem poroča v prihodnjem zasedanji. — Danes ima deželni zbor svojo 22. sejo.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani je imelo dné 26. septembra XXI. sejo. Navzočni: Prvomestnik, Tomo Zupan. Odborniki: Dr. vitez Karol Bleiweis-Trsteniški, Matej Močnik, Ivan Murnik, dr. Josip Vošnjak, Andrej Zamejec, Anton Žlogar. — Službeno zadržana: Ivan Hribar, Luka Svetec. — Od nadzornikov: Oroslav Dolenc, Fran Povše. — Prvomestnik pozdravi novovstopivšega odbornika p. n. g. stolnega kanonika Andreja Zamejca, isto tako navzoča nadzornika gg. Dolenca in Povšeta ter izreka zahvalo vsem odbornikom na dosedanji požitvalnosti. — Potrdijo se vsi opravitelji pretekle upravne dóbe. — Dr. Josip Vošnjak naznani o društvenem denarnem stanju, da je za sedaj ugodno, a vsled novoustanovljenih družbinih zavodov da bo treba vse sile napeti. Denar je naložen pri slovenskih posojilnicah. Od vpisanih 77 podružnic je dosedaj v redu poslalo svoje prispevke 59 načelníštev. — Tajnik A. Žlogar poroča o tekočih zadevah. Naročila in sklepi od zadnje seje so bili izvršeni. — V osnovi so podružnice: Brdo na Goriškem, Sv. Lenart na Štajerskem, Št. Janž, Tolsti vrh in Medgorje na Koroškem. — Prvi zvezek „Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ je izgotovljen. Obseg: Spomeniški spis „Franc Jožef I., cesar avstrijski“. Cena se je pri 4 polah postavila nizka po 15 novčičev zvezek, 100 izv. pa 12 for. Vodstvo želi, da bi slavne podružnice blagovolile pospeševati razprodajo osobito oziroma na razne cesarske slavnosti. Število izvodov naj blagovoljno naznanijo glavnemu tajništvu. Ako bi jih počez razpečale vsaka krog 50 izvodov, bi družba ne trpela škode. Po ministerski naredbi bo o 40letnici itak vsaka šola praznovala, kaj je primernejšega, kakor takrat šolarjem dati v roke slovstven spomin o ljubljennem cesarji. — Jednako je izgotovljen tudi „Vestnik“ II., iz katerega se čč. družbeniki poučé o dosedanji naporih naše družbe in o vodstvenem delovanji. Da bi razpošiljatev manj troškov prizadejala, prosijo se slavna načelníštva podružnična, da čem prej naznanijo število zelenega spomeniškega spisa. — Omislile se bodo posebne tiskovine za olajšanje poslovanja podružničnim načelníštvom, kakor so nekatere željo razodele. — Odbornik Murnik poroča o tržaški šoli. Učiteljska služba na društvenem zavodu pri sv. Jakobu v Trstu se podeli učitelju — voditelju Ivanu Nekermanu, dosedaj v Marzigah pri Kopru. Štiri prošnje za podporo so bile uslišane. — Rešilo se je nekaj manj važnih zadev. Druge točke dnevnega reda so bile odložene za prihodnjo sejo.

(Vinska pokušnja.) Kakor je znano, priredi c. kr. kmetijska družba kranjska v zvezi s sadlo razstavo od 18. do 21. oktobra t. l. tudi vinsko pokušnjo v Ljubljani. Mnogo najboljših pridelovalcev vinskih se je že oglasilo in obljubilo dati svoja vina na pokušnjo. S te strani je vinska pokušnja torej zagotovljena. Zavedni vinarji dolenski in notranjski so vsaj po nekaterih okrajih izpolnili dolžnost svojo, sedaj le še preostaja, da bo imela vinska pokušnja tudi tisto korist, katere želi kmetijska družba. Katera je pa ta korist? Korist bodi ta, da pridejo vsi tisti, kateri potrebujejo dobrega vina, na pokušnjo, da se prepričajo, da rodi tudi Kranjska dobro, celo izvrstno vino. Vinska pokušnja bode tako prirejena, da bode mogoče na podlagi pokušenj kupiti tudi

veče množice vina ter naj bode ta pokušnja nekaj začetek vinskega semnja. Gorenjci in Korošci! Vi ste se odvadili sami hoditi po vino na Dolenjsko in v Vipavo, kupujete ga največ od prekupev in zato dobivate le slabo in drago blago. Še tisti, ki gre sam po vino, pride navadno vinskemu mešetarju v roke, ta ga pa tje pelje, kjer so ga najbolj podkupili. Vinskega mešetarja pa podkupi najbolj tisti, ki bi se rad iznebil slabega vina po visoki ceni. Pri vinski pokušnji v Ljubljani pokusil bode lahko vsak sam mnogo vrst vina in izbral si bode tisto, ki mu najbolj ugaja. Na ta način bode dobiček dvojen: gorenjski in koroški gostilničarji dobili bodo dobro in pošteno vino, Dolenjci in Vipavci bodo pa lahko prodali svojo izvrstno kapljico. Ker ima itak vsak Slovenec mnogokrat opravila v Ljubljani, zato naj vsak tako vredi, da pride ob času od 18. do 21. oktobra v Ljubljano na razstavo ter se vdeleži vinske pokušnje.

(Iz Celja) se nam poroča: Regijonalna razstava otvorila se je danes ob 11. uri prav sijajno. Prvi govoril je načelnik gosp. Stiger, potem otvoritelj baron Washington. Za njim v imenu celjskega mesta župan dr. Neckermann in poslednjič Nj. ekscelencija štajerski cesarski namestnik gosp. baron Kubeck. Da je bilo vse nemški, razume se pri tukajšnjih razmerah, vendar se po mestu, ki je vse praznično opravljeno, ne nahaja mnogo „frankfurterer“, kar človeku dobro dé. Razstava je, da si jo človek ogleda. Vstopnina znaša 20 kr. za osebo.

(Izpraznjeni učiteljski službi): v spodnji Idriji, plača 500 gld., doklade 30 gld., pa stanovanje — in v Ledinjah, plača 450 gld., doklade 30 gld. in stanovanje. Prošnje za obojno službo do 8. oktobra t. l. pri okr. šolsk. svetu v Logatecu.

Telegrami.

Praga, 27. septembra. Deželni zbor je sprejel predloge deželnega odbora gledé podaritve 200.000 gold. za ustanovitev češke akademije znanostij povodom cesarjeve slavnosti mej gromovitimi slava-klici po navdušenih besedah poročevalca profesorja Brafa, ki je proslavljal napredek šole in vede pod vlado sedanjega cesarja.

Lvov, 26. septembra. V Kamionki-Strumilovi je danes popoldan skoraj gotovo po neprevidnosti navstal ogenj, ki je vpepelil blizo da celo mesto.

Pariz, 26. septembra. Več listov méni, da bo poslal Carnot zbornicama po njujinem otvorjenju kako sporočilo.

Pariz, 27. septembra. Iz verjetnega vira se poroča, da je Turčija na Sporadah zaprte grške pomorščake izpustila iz zapora. Ta zadeva se bo z lepo poravnala.

Lyon, 26. septembra. Po poročilih, ki so došla shodu žitnih kupčevalcev, žetev sploh ne bo tako slaba, kakor se je to sprva mislilo.

Carjigrad, 27. septembra. Z Dunaja prišli mejnarodni vlak je po noči pri Muradiju skočil iz tira zaradi nekega bivola, ki je stal na natirji. Poškodoval se ni nikdo.

Atene, 27. septembra. Poštna pogodba z avstro-ogerskim Lloydom se je včeraj podpisala.

VABILO.

Ker se ima pevski zbor ljubljanske čitalnice preosnovati tako, da bo združeval v sebi vse slovenske pevce iz inteligentnih krogov ljubljanskih, vršil se bode

pevski shod

v soboto dné 29. t. m. točno ob 8. uri zvečer v čitalnični pevski sobi.

Vse p. t. gospode pevce, kateri so bili do sedaj člani pevskega zbora ali kateri hočejo pristopiti na novo pevskemu zboru, vabi uljudno k vdeležbi tega shoda

PEVSKI ODBOR.

Umrli so:

25. septembra. Tomaž Furlan, natarkarjev sin, 1¹/₂ mes., Parne ulice št. 11, driska.

Tuji.

35. septembra.

Pri **Maticu**: A. Faber, medicinec, z Dunaja. — E. Pacich iz Reke. — Dr. Janez Zindler, šolski nadzornik, iz

Izdajatelj: Matija Kolar.

Gradea. — Urbančič, veleposestnik, iz Polhovega Gradea. — M. Osenjak, kapelan, iz Ljutomera. — Robitschek, Beinhaker, Lupila, trgovci, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Frane Marinek, Mrach, Telusso iz Trsta. — Dr. Berger, zdravnik, iz Celja. — Wirth, inženir, iz Gradea. — Pichler iz Celovec. — Küpler, Lippich, Schwazzhofner, Ed. n Eli zabeta Kühler z Dunaja. — Todorovich in Mihalovich, trgovska učenca, iz Belgrada.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		735.8	13.8	sl. szap.	oblačno	0.20
26. 2. u. pop.		737.9	17.4	sl. vzh.	"	dež
9. u. zveč.		739.3	13.2			

Srednja temperatura 14.8°C., za 0.9° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

27. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (16% davka)	81 gl. 40 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 40 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 40 "
Akcije avstr.-ogerske banke	871 " "
Kreditne akcije	314 " "
London	120 " 95 "
Srebro	— " "
Francoski napoleonid.	9 " 55 ¹ / ₂ "
Cesarski cekini	5 " 70 ¹ / ₂ "
Nemške marke	59 " 12 ¹ / ₂ "

Otvorjenje trgovine.

Podpisani javljajo častnemu p. n. občinstvu, da so ustanovili

trgovino raznoterega blaga.

Dobivajo se tu raznovrstne kave, čaji, olja, južno sadje, isto: pomeranče, limone, dateljni iz Aleksandrije, domače in tuje vina itd. Razpošiljajo se zabojčki od 5 kil proti povzetju po pošti in večji zabojčki po železnici. Jamči se dobra in točna postrežba; na zahtevanje pošlje se cenik. Priporočevaje se za obilne naročbe odličnim spoštovanjem

E. A. DOLINAR & Comp.
TRST, ulica Aquedotto 27.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popolno pozamentirajo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.
Uzorec blaga resnim kupecem franko na razplogo. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federnadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.
Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne oglene kisline in oglekisllega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadním sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škriatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nečage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspeli, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

(42) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Dražba vina.

Zaradi opustitve krémarskega obrta prodalo se bo dné 2. oktobra t. l. pri KRISTOFU v Kamniku na Kranjskem

200 vedrov vina

izborne kvalitete in raznih letnikov potom javne dražbe s posodo ali brez posode. Takoj se plača 10% kupnine, ostali znesek pa v štirinajstih dneh, v koji dóbi se mora prevzeti tudi blago.

Kupei se tedaj uljudno vabijo, da pridejo dne 2. oktobra ob 10. uri dopoludne v napominano hišo.

(2)

Janez Cvek.

Janez Dogan,
mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medljatova hiša)
priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkej ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Brata Eberl,
izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.
Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiu stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.
Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.
Cenike na zahtevanje.

Cerkovnikova
in ž njo združena
organistova služba
pri župni cerkvi sv. Štefana v Ribnici na Kranjskem bo s 1. oktobrom izpraznjena.
Kdor želi prevzeti to službo, oglasi naj se v kratkem pri tamošnjem cerkvenem predstojništvu.
Ribnica, dné 21. sept. 1888.
Martin Skubec,
dekan.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne oglene kisline in oglekisllega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadním sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škriatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nečage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspeli, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

(42) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.